

ETNOHISTORIAS | ETNOHISTORIES

Döidö

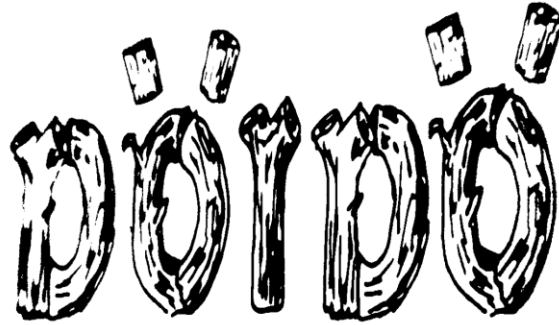
Ngäbere

AUTOR / AUTHOR:

Roger Séptimo Jiménez – Ingeniero Agrónomo / Agricultural engineer

EDITORA / EDITOR:

Luz Graciela Joly Adames – Antropóloga / Anthropologist, Ph.D.

Döido ne abogo nikuin krörö ñaña te bocän ki niguen küguen toa tänlin nain nguäte, toa tänlin nain nguäte te mrâ toa nibi nain bütiere amlen toa nibi manminta tü modätürebe.

Toa Jöäribiti toa ngäbägre guise güete toa Mrüötobata, toa ngäbäre ngötögua güete. Amlen káraba dra-nguannen se krere kuan kuatalin.

Tänlin nügueta güi, tänlin nügueta güi te ñan nebe nügue güi, ne amlen toa tänlin manminta tũ modätüre ben.

Abogo bata driejani suguiaye, ñara abogo ñan nebe ñainta guã. Amlen kã göböguita janlin suguiaye, suguiagüe ninin, ñan nebe ñainta guã aicete abogo nidobogo kãgüe kã ngãnde ara jire te bügadre rügai güi nguanre. Kã ne abogo migadre kã kuin ñadre ni nguarabegüe bata migadre ñüguãbata ñara grãra jire.

Ne amlen jamaga dätredre, sribedre biare krögä, jatai guagrä amlen jötrö jamaga driere ie. Güi abogo, ni uli mubiai, tuiröbäm, abogo kägüe, kenagibia tigadregä biare bata dägüä känsenta, ni dobogo dägüä mrügadrede, noin ügagadrede biare. Ne krere nünenbare biti kä ñag niganigalin, biti ñara nguibia namanlin guagrä. Kä ña tdanlin amlen vatibe ki guägäre, tdanlin nain bütiere. Bütie nibi träte jogrä amlen nibi rä kure.

Kä ñata amlen ki guägärä, ninin kue suguia meden gäbä ñata ninin kue.

Ninin ie kä ñata nguarabe, nunta ka ñain ja mogore, tom lanre ye ninin ie. Tügalin chi tie bäre dobo guetare ninin kue. Kä migalin krägä ara jire türü ie, nibi togänlinter jamagare, kä ñari bati, bobü kue. Biti nibi kitalinter jamagatde temen, köbö nibi tie, tibie jadugue chi ninin kue biti nibi ngögalinter jamagare guä amlen mäträngä nibira. Uli mubiai nangua bata kägüe jamaga dilin demen bitita, jötrö nguarabe, biti märi noinbiti kue jañätde.

Jamaga gudri dimen kuetre bitita. Jamaga nibira gudialin jogrä bitita amlen janglin niguengä temen kue, betate nri kue nüta ngüate. Ribanga mägägä kägüe miti ibiabiti, kenagbiti, meta nigui jogrä ngrabre, amlen küdegrä nigrigä ie. Ne amlen suguia güe niebare, mägämlan, abogo biti kruso dätamlan nguärebite nögamlan jugutari se krere bata mägämlan.

“Döidö niera tie jene ninin kue, jate clase munye ninin kue, nuri mialin gare chi tie näre” nibi niere. Kruso nguärrere bata märi dimen noinbiti jugutari ñäglon nguirete, kontdi tulimlen dibire, rare, nibi kuekuebe temen jugutari, bü tie trate krusobata, kontdi nibi ngüdetde jogrä ngrabre, modä nguan jatalin ngüadatde sete krere namanlin ngüdete ñäglonte. Drie janamanta suguiaye, amlen suguia güe niebare, kä müamlan kue abogo te dabara guata se abogo tü tigadrede bügore nögamlan nguse kue biti kitamlan nguäre timonguäre nguse, kitai nguäre kungualen amlen nanle ogüä vetadregäta ni ne rüere, nura rüere abogo ngalienne, abogo bata kitamlan nguäre timonguare.

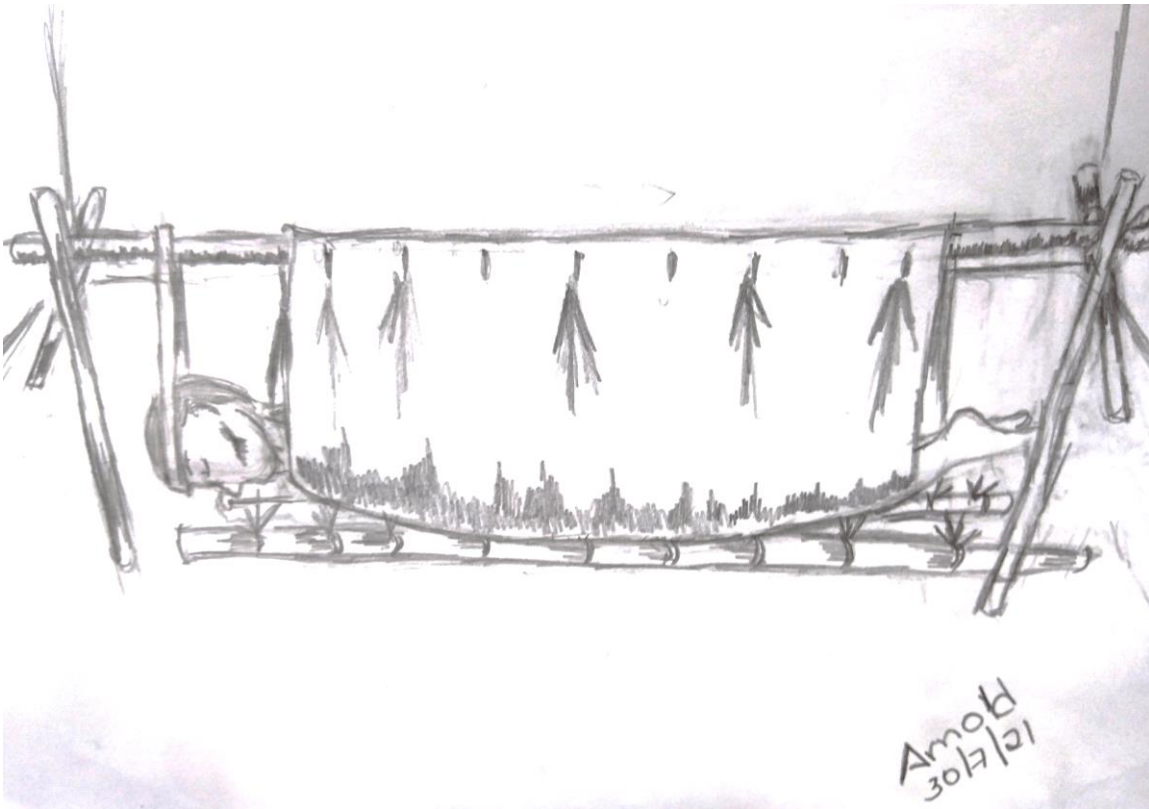

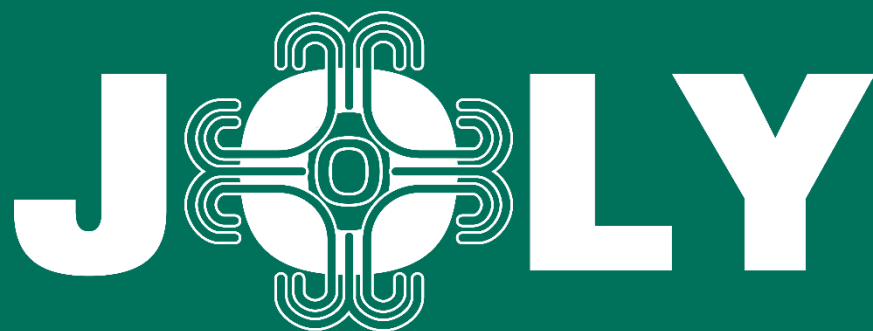
Arnold

Kä mülin te dabara guata sribe-nri bŭgore nŭrŭ te nguse biti kuin kiti nguse.

Biti dobo ũganigui biti, ñara abogo kugŭe nen nguse, kä mögä gui nŭgue iti, amlen kugŭe dänlin röen nguse, kä mögä nŭ iti kuin amlen kugŭe nibi toro gugŭere nguse.

Toro mätra gugŭe raba sete krere kugŭe nibi nguse. Kugŭe röen nguse kägui de, jondrin nare kugŭe röen nguse, kä gui de amlen kä nibite kue nguse.

Luz Graciela

CONTENIDO DE DOMINIO PUBLICO
PUBLIC DOMAIN CONTENT

